

ความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่น

ตำบลบ้านด้าย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

Members' Satisfaction towards the Management of Community Welfare Fund

Ban Dai Sub-district, Mae Sai District, Chiang rai

สุนิสา รัตนประยูร*, บุษปรีชต์ บุญธรรม, เปมิกา เทพวงศ์ และวิกรม บุญนุ่น

Sunisa Rattanaprayoon*, Boosapruch Boonthum, Pamika Teppawong

and Vikrom Boonnun

Received: 1 November 2022, Revised: 26 December 2023, Accepted: 28 December 2023

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “ความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นตำบลบ้านด้าย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความพึงพอใจของสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นตำบลบ้านด้าย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย และ 2) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสมาชิกโดยประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นตำบลบ้านด้าย จำนวน 20 คน และสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นตำบลบ้านด้าย จำนวน 245 คน รวมทั้งสิ้น 265 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษา พบว่า จากกลุ่มประชากรทั้งหมด 265 คน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 60 ปีขึ้นไป จบการศึกษาระดับประถมศึกษา สถานภาพโสด ส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกรเป็นหลัก ซึ่งมีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท โดยส่วนใหญ่เป็นสมาชิก 1-5 ปี เป็นต้น ในส่วนด้านความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นตำบลบ้านด้าย มีความพึงพอใจด้านกระบวนการคิดและการวางแผนโดยการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการวางแผนของกองทุนสวัสดิการชุมชนฯ ส่วนด้านกระบวนการดำเนินงานมีการปฏิบัติงานตามแผนและขั้นตอนของการดำเนินงานกองทุนตามระเบียบที่กำหนดไว้ และด้านการรับผลประโยชน์สมาชิกได้รับบริการตรงกับความต้องการ

คำสำคัญ : ความพึงพอใจ, กองทุนสวัสดิการ, ชุมชนท้องถิ่น

Abstract

Study subject “Members’ Satisfaction towards the Management of Community Welfare Fund Ban Dai Subdistrict, Mae Sai District, Chiangrai” The objective is to study the Members’ Satisfaction towards the management of community welfare fund Ban Dai Subdistrict, Mae Sai District, Chiangrai to guide the development, improvement, problem solving operational problems effectively and revising operations to be effective and maximize the benefits of members the sample populations used in the research was board of directors community welfare fund Ban Dai subdistrict 20 persons and members of community welfare fund Ban Dai subdistrict the total was 245, total 265. Statistics used in the research include percentage, average, and standard deviation According to the results of the study out of total population of 265 most respondent’s male, aged between 60 years old and above, graduated from primary school, single status, most of them are mainly farmers, monthly income below 10,000 baht, mainly members 1-5 years, etc. In the side section Members’ Satisfaction towards the management of community welfare fund Ban Dai Subdistrict, Mae Sai District, Chiangrai be satisfaction with the thought process and planning by giving an opportunity to participate in the planning of the Community Welfare Fund, the operational process, the operations are carried out in according to plan and procedures of the fund’s operations in accordance with the established regulations and in terms of receiving benefits, member receive services meet the needs.

Keywords : Satisfaction, Welfare Fund

บทนำ

สังคมไทยมีพื้นฐานวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันแบบช่วยเหลือเกื้อกูลกันมายาวนาน มีสวัสดิการแบบธรรมชาติที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเอื้ออาทรเคารพซึ่งกันและกันระหว่างคนกับคน และคนกับธรรมชาติ(วิชานนท์ กมลรัตน์และสุนทรี ดวงทิพย์,2566) เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงไป

บทบาทของชุมชนในการดูแลกันและกันก็ลดลง แต่หลังจากสังคมไทยประสบภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ ปี 2550 ประชาชนชาวบ้าน ผู้นำชุมชน ส่วนหนึ่งได้ร่วมกันปรึกษาหารือเพื่อร่วมกันฟื้นฟูระบบคุณค่าเดิม ทิศทางสังคมที่มีอยู่มาช่วยเหลือเกื้อกูลกันในลักษณะของการจัดสวัสดิการจากฐานทุนด้านต่างๆ ที่มีอยู่ของชุมชน เช่น สวัสดิการจากฐานกลุ่มออมทรัพย์ องค์กรการเงิน วิสาหกิจชุมชน ความเชื่อทางศาสนา การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ฯลฯ ในปี 2548 ขบวนการองค์กรชุมชนที่ทำงานเกี่ยวกับองค์กรการเงินและสวัสดิการชุมชนได้ยกระดับกองทุนสวัสดิการโดยการริเริ่มจัดตั้งกองทุนสวัสดิการระดับตำบล โดยให้มีการสมทบงบประมาณจากสามฝ่าย (1 : 1 : 1) คือ ทุนจากการสมทบของสมาชิกในชุมชน การสมทบจากรัฐบาลกลางและการสมทบจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งแต่ปี 2553 ปัจจุบัน (ตุลาคม 2565)

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2543 ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2543 เป็นองค์กรของรัฐตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542 ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ต่อมาในเดือนตุลาคม 2545 ได้ย้ายมาอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ การจัดตั้งสถาบันเป็นควรวรรณสองหน่วยงานคือ สำนักงานพัฒนาชุมชนเมือง (พชม.) สังกัดการเคหะแห่งชาติและกองทุนพัฒนาชนบท ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาชุมชนเมือง (พชม.) เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้น ในปี 2535 เป็นโครงการพิเศษภายใต้การเคหะแห่งชาติตามข้อเสนอของขบวนการชุมชนและประชาสังคมเพื่อบริหารจัดการงบประมาณแก้ปัญหาชุมชนแออัดที่รัฐบาลให้การสนับสนุนจำนวน 1,250 ล้านบาท ระหว่างปี 2537-2543 มีการระดมความคิดเห็นจากภาคส่วนต่างๆ อย่างกว้างขวางในการยกระดับพชม. เพื่อจัดตั้งองค์กรของรัฐรูปแบบพิเศษที่ทำงานพัฒนาชุมชนจนกระทั่งปี 2542 พ.ร.บ. องค์กรการมหาชน 2542 มีผลบังคับใช้ พอช. จึงจัดตั้งเป็นองค์การมหาชนแห่งแรกๆ ตาม พ.ร.บ. นี้ เริ่มดำเนินการอย่างเป็นทางการในวันที่ 26 ตุลาคม 2543

โครงการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชนเป็นโครงการที่เครือข่ายองค์กรชุมชนได้ริเริ่มดำเนินการและเสนอให้รัฐบาลสนับสนุนงบประมาณสมทบต่อเนื่องสามปี โดยจัดสรรงบประมาณผ่านสถาบันพัฒนาองค์กร ชุมชน ปัจจุบันได้มีกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล/เมืองทุกจังหวัดทั่วประเทศรวม 5,930 กองทุน สมาชิกรวม 5.56 ล้านคน เงินกองทุนรวม 11,976.43 ล้านบาท เป็นกองทุนสวัสดิการที่ผ่านเกณฑ์คุณภาพและได้รับอนุมัติงบประมาณสมทบแล้ว 5,802 กองทุน

สมาชิกรวม 3.04 ล้านคน งบประมาณรวม 3,081.84 ล้านบาท มีการจัดสวัสดิการชุมชนตั้งแต่ 3-13 ประเภท ตั้งแต่สวัสดิการพื้นฐาน เกิด แก่ เจ็บ ตาย และยกระดับเป็นการจัดสวัสดิการที่เป็นประโยชน์สาธารณะ ทั้งที่ใช้เงินกองทุนและไม่ใช้เงินกองทุนหลากหลายมากขึ้นตามที่คณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เรื่องการลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ ในข้อ 3.3 จะพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคม ระบบการออมและระบบสวัสดิการชุมชนให้มีประสิทธิภาพและมีความยั่งยืนมากขึ้น สอดคล้องกับหลักการสวัสดิการชุมชนในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 43(4) บัญญัติรับรองสิทธิของบุคคลและชุมชนในการจัดให้มีระบบสวัสดิการชุมชนรวมทั้งสิทธิที่จะร่วมกับองค์กรปกครองท้องถิ่นหรือรัฐ ในการดำเนินการ ปัจจุบันกองทุนสวัสดิการชุมชนได้ประสานงานเชื่อมโยงเครือข่าย ได้แก่ วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วยอึ๊งภากรณ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ตามโครงการมอบรางวัลองค์กรสวัสดิการชุมชน การร่วมกับศูนย์คุณธรรม เรื่องตัวชี้วัดคุณธรรมเป็นเครื่องมือส่งเสริมธรรมาภิบาลของกองทุนสวัสดิการชุมชน รวมถึงสวัสดิการชุมชนกับการรองรับสังคมสูงวัย เป็นต้น การประสานเชื่อมโยงเครือข่ายต่างๆ เป็นแนวทางเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง การพัฒนานโยบายสาธารณะของระบบกองทุนสวัสดิการชุมชนในอนาคต (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน), 2560)

กองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นตำบลบ้านด้าย ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 180 หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านด้าย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย และมีนายสมบุญรณ กันทะดง เป็นประธาน กองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่น ตำบลบ้านด้าย เริ่มก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2550 มีสมาชิกแรกตั้ง 156 คน ปัจจุบันมีสมาชิก 750 คน และคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นตำบลบ้านด้าย 14 คน รวมทั้งสิ้น 764 คน ซึ่งสมาชิก และคณะกรรมการมาจากจำนวน 8 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 1 บ้านด้าย หมู่ที่ 2 บ้านกิวพร้าว หมู่ที่ 3 บ้านดงป่าสัก หมู่ที่ 4 บ้านสันทรายน้อย หมู่ที่ 5 บ้านสันปูเลย หมู่ที่ 6 บ้านป่าบงงาม หมู่ที่ 7 บ้านสันสลี และหมู่ที่ 8 บ้านป่าก่อย และจำนวนเงินกองทุนสวัสดิการ ณ วันเริ่มแรก 56,940 บาท ซึ่งปัจจุบันมีเงินกองทุนสวัสดิการสะสมถึงปัจจุบันจำนวน 1,526,957 บาท โดยมีวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นขึ้นมาเพื่อสร้างหลักประกันให้กับคนในชุมชนรวมถึงกิจการทุกอย่างที่จะทำให้คนในชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทั้งในรูปแบบสิ่งของ เงินทุน น้ำใจ การช่วยเหลือเกื้อกูลที่เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตตั้งแต่ เกิด แก่ เจ็บ ตาย และยังช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในชุมชน รวมถึงคนพิการ (สมบุญรณ กันทะดง, 2564)

บทความวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นตำบลบ้านด้าย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย เพื่อให้ทราบถึงความพึงพอใจของสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นตำบลบ้านด้าย และเป็นแนวทางให้กับกองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นตำบลบ้านด้าย ใช้ในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามโครงการและความยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจด้านกระบวนการคิดและการวางแผน ด้านกระบวนการทำงาน และด้านการรับผลประโยชน์ ของสมาชิกต่อการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่น ตำบลบ้านด้าย อำเภอแม่สาย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

การวิจัยครั้งนี้มีประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นตำบลบ้านด้าย จำนวน 20 คน และสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นตำบลบ้านด้าย จำนวน 245 คน รวมทั้งสิ้น 265 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นตำบลบ้านด้าย ได้ยึดหลักการทางวิชาการประเมิน ตัวชี้วัด และวิธีการประเมินโดยได้กำหนดตัวชี้วัด 3 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านกระบวนการคิดและการวางแผน
2. ด้านกระบวนการดำเนินงาน
3. ด้านการรับผลประโยชน์

วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่น ตำบลบ้านด้าย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงรายเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยขอเสนอวิธีการดำเนินการศึกษา ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

กลุ่มประชากรตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นตำบลบ้านด้ายและสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นตำบลบ้านด้าย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

1. คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่น ตำบลบ้านด้าย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย จำนวน 20 คน
 2. สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่น ตำบลบ้านด้าย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย จำนวน 345 คน
- รวมทั้งสิ้น 365 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ การประเมินความพึงพอใจของสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นตำบลบ้านด้าย ในด้านต่าง ๆ ดังนี้ (1) ด้านกระบวนการคิดและการวางแผน (2) ด้านกระบวนการดำเนินงาน (3) ด้านการรับผลประโยชน์
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลความพึงพอใจของสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นตำบลบ้านด้าย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและแนวคิดต่างๆ รวมถึงผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและดัดแปลงจากแบบสอบถามซึ่งมีผู้สร้างมาแล้วเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ เพื่อให้ข้อความครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ต้องการทราบความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นตำบลบ้านด้าย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงรายซึ่งแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกตอบได้ตามรายการ (Check-list) จำนวน 7 ข้อ ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่น ตำบลบ้านด้าย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย เป็นแบบสอบถามที่แสดงความเห็นตามระดับ 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) ถัดจากนั้นจึงนำร่างของแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

ทั้ง 3 ท่าน เมื่อได้แบบสอบถามที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่มีค่าความเที่ยงตรงเกิน 0.50 แล้วจึงนำไปสู่การเก็บข้อมูลในพื้นที่ต่อไป ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ เป็นการแสดงความคิดเห็นอิสระ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นตำบลบ้านด้าย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจและแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม จากนั้นนำมากำหนดนิยามและเพื่อให้ใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. ดำเนินการเก็บข้อมูลจากคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นตำบลบ้านด้าย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรตัวอย่างเป้าหมายที่จะศึกษา โดยนำแบบสอบถามไปให้โดยตรงด้วยตนเอง พร้อมชี้แจงรายละเอียดและวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามเพื่อให้โอกาสผู้ตอบแบบสอบถามได้ทำแบบสอบถามอย่างอิสระ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของสมาชิก ต่อการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นตำบลบ้านด้าย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นตำบลบ้านด้าย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. ค่าความถี่ และค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 365 คน จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผู้ตอบเพศชาย จำนวน 200 คน หรือร้อยละ 54.8 และเพศหญิงจำนวน 165 คน หรือร้อยละ 45.2 จากนั้นคือ อายุเฉลี่ยมากที่สุดคือ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 150 คน ร้อยละ 41.1 รองลงมาคือ 41-50 ปี

จำนวน 95 คน ร้อยละ 26 ถัดมาคือ 31-40 ปี จำนวน 80 คน ร้อยละ 21.9 และ น้อยกว่า 30 ปี จำนวน 40 คน ร้อยละ 11

ความพึงพอใจของคณะกรรมการพบว่าด้านกระบวนการคิดและการวางแผน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.99 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการวางแผนของกองทุนสวัสดิการชุมชนฯ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.61 รองลงมา ได้แก่ การเปิดโอกาสให้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.59 และมีการกำหนดเป้าหมาย/ภารกิจ ของกองทุนสวัสดิการชุมชนฯ ที่ชัดเจน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.87

ส่วนความพึงพอใจของสมาชิกพบว่าด้านกระบวนการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.10 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.97 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีการปฏิบัติตามแผนและขั้นตอนของการดำเนินงานกองทุนตามระเบียบที่กำหนดไว้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.90 รองลงมา ได้แก่ การดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ มีความโปร่งใสและยุติธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.28 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51 และมีการดำเนินงานจนเป็นที่ยอมรับในตัวผู้นำ/คณะกรรมการบริหารกองทุนสวัสดิการชุมชนฯ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.84 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.97 ส่วนด้านการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.80 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การให้บริการที่ได้รับตรงกับความต้องการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.65 รองลงมา ได้แก่ การให้บริการที่จัดขึ้นเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น/สามารถแก้ไขปัญหาให้ทุเลาลงได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.61 และความต้องการพึงพาการจัดสวัสดิการของชุมชนมากกว่าของภาครัฐ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.93 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.90

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาจะพบว่า

1. ความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นตำบลบ้านด้าย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ด้านกระบวนการคิดและการวางแผนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก จากการศึกษา พบว่า การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการวางแผน การกำหนดหลักเกณฑ์ การดำเนินงานและการกำหนดเป้าหมาย/ภารกิจของกองทุนสวัสดิการชุมชนฯ ที่ชัดเจน

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเนตรชนก พาคำ (2563) พบว่า กองทุนจัดตั้งขึ้นเพื่อสร้างหลักประกันความมั่นคงในชีวิตมีการพึ่งพาตนเองช่วยเหลือเกื้อกูลกันตั้งแต่เกิดจนตายมีความสำคัญในการจัดสวัสดิการคือให้อย่างมีคุณค่ารับอย่างมีศักดิ์ศรี มีโครงสร้างกระบวนการบริหารงานงบประมาณภาคีเครือข่ายและทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจน

2. ความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นตำบลบ้านด้าย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ด้านการรับผลประโยชน์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก จากการศึกษา พบว่า การให้บริการตรงกับความต้องการและสามารถทำให้คุณภาพชีวิตของสมาชิกดีขึ้นและสามารถแก้ไขปัญหาให้ทุเลาลงได้โดยมีความต้องการพึ่งพาการจัดสวัสดิการของชุมชนมากกว่าของภาครัฐ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เนตรชนก พาคำ (2563) พบว่า กองทุนสวัสดิการชุมชนมีแนวทางในการดำเนินงานที่ยั่งยืน คือ มีการสร้างหลักประกันให้กับสมาชิกตามความต้องการมีเป้าหมายหลักคือมุ่งเน้นประชาชนเป็นหลัก และเหมาะสมกับบริบทของชุมชนมีความเสมอภาคเท่าเทียมในการให้บริการและรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมของประชาชนทุกกระบวนการมีการเพิ่มศักยภาพในการบริหารกองทุนอย่างสม่ำเสมอ มีการพัฒนากองทุนยกระดับให้เป็นแหล่งเรียนรู้มีการบริหารจัดการงบประมาณที่ชัดเจนและมีการสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

3. ความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนท้องถิ่นตำบลบ้านด้าย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ด้านกระบวนการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง จากการศึกษา พบว่า มีการปฏิบัติงานตามแผนและขั้นตอนของการดำเนินงานกองทุนตามระเบียบที่กำหนดไว้ อีกทั้งยังสามารถบริหารกองทุนฯ อย่างมีความโปร่งใสและยุติธรรมและมีการดำเนินงานจนเป็นที่ยอมรับในตัวผู้นำ/คณะกรรมการบริหารกองทุนสวัสดิการชุมชนฯ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยานุช ปันยัง(2557) พบว่า ควรสร้างระบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ตลอดจนมีการวางแผนการก่อนดำเนินงาน การสั่งการอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนที่ชัดเจน โดยเรียกประชุมเพื่อขอมติในการจัดสวัสดิการเพื่อให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานของกองทุนและทำให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมและรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของงานนั้น

ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. คณะกรรมการกองทุนฯ ควรมีการดำเนินงานให้มีความน่าเชื่อถือ เพื่อเป็นที่ยอมรับในตัวผู้นำ/คณะกรรมการบริหารกองทุนสวัสดิการชุมชนฯ
2. คณะกรรมการกองทุนฯ ควรมีการกำหนดเป้าหมาย/ภารกิจของกองทุนสวัสดิการชุมชนฯ ที่ชัดเจน
3. คณะกรรมการกองทุนฯ ควรจัดสวัสดิการของชุมชนมากกว่าของภาครัฐ

เอกสารอ้างอิง

- เนตรชนก พาคำ. (2563). แนวทางการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนของเทศบาลตำบลนาอ้อ อำเภอเมืองจังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ปิยานุช ปันยัง. (2557). การเสริมสร้างให้กองทุนสวัสดิการชุมชนมีความเข้มแข็ง:จังหวัดลำพูน. วารสารบัณฑิตวิจัย. ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2557).103-110.
- วิชานนท์ กมรัตน์และสุนทรี ดวงทิพย์. (2566). กลยุทธ์การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนในจังหวัดกำแพงเพชร. วารสารนาคบุตรปริทรรศน์. ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม). 172-183.
- สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน). (2560). คู่มือการดำเนินงานสวัสดิการชุมชน. สืบค้นเมื่อ 4กรกฎาคม 2564, จาก <https://web.codi.or.th/>.
- สมบูรณ์ กันทะดง. (2564). กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบ้านด้าย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย. (สัมภาษณ์).

ผู้เขียน

สุนิสา รัตนประยูร

สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
เลขที่ 80 หมู่ 9 ถนนพหลโยธิน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 57100
E-mail: sunisarattanaprayoon2022@gmail.com

บุษปรัชต์ บุญธรรม

สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
เลขที่ 80 หมู่ 9 ถนนพหลโยธิน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 57100

เปมิกา เทพวงศ์

สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
เลขที่ 80 หมู่ 9 ถนนพหลโยธิน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 57100

วิกรม บุญนุ่น

สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
เลขที่ 80 หมู่ 9 ถนนพหลโยธิน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 57100